

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Jaarverslag 2016

Inleiding

Net als in 2015 stond dit jaar één grote activiteit centraal: het 25-jarig jubileum van de vereniging. Het jubileumcomité, bestaande uit Valentine Wikaart, Marleen van Dijk, Kees Vreeken, Aleida den Hollander, Martin van der Stelt, Thera van den Heuvel, Jacco Damen, Adri van Voorst en Corine Koek, heeft haar schouders onder een groots evenement gezet: het Historisch Festival Werkendam. Doordat zo hard gewerkt werd aan deze dag, werden andere activiteiten op een laag pitje gezet.

Tegen de zomer viel de geheel vernieuwde Effe Lùstere op de mat en uit reacties blijkt dat de verandering positief wordt gewaardeerd.

In het Andries Visserhuis liep de boel nog één keer onder water, maar nu lijken de waterproblemen opgelost. Het archief/de keuken dienen als extra vergaderruimte. Bijkomend voordeel is dat bezoekers, die wat minder gemakkelijk de trap op kunnen, nu ook beneden ontvangen kunnen worden.

In 2016 ontvielen ons drie leden. Mevrouw J. Kerschner-van den Steenhoven uit Werkendam overleed in februari. Ook in februari overleed de heer P.A. Verschoor uit Sleeuwijk. In oktober overleed de heer J. Ippel uit Werkendam.

In 2016 vervielen vier lidmaatschappen of werden opgezegd. We mochten 13 nieuwe leden verwelkomen. In totaal telt onze vereniging nu 357 leden.

Activiteiten

Nieuwjaarreceptie

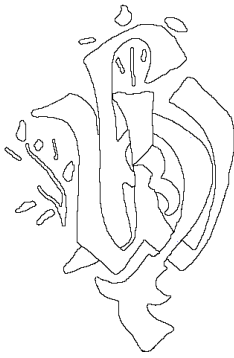
De nieuwe opzet, om het nieuwe jaar niet alleen met vrijwilligers en stichtingsbestuur in te luiden maar met alle leden, was ook dit jaar -op 9 januari- weer een succes. Een gezellig samenzijn is goed om een nieuw (historisch) jaar te beginnen.

Lezing '100 jaar Zelflossen'

Na de jaarvergadering op 10 maart hield Ko Blok een lezing over '100 jaar Zelflossen'. In 2016 was het 100 jaar geleden dat zandschipper Arie Kreuk de zelflosinstallatie uitvond. In de lezing kwamen de zand- en grindwinning, transport en lossen aan bod, inclusief de werking en ontwikkeling van de zelflosinstallatie aan bod. Daarnaast vertelde Blok over de restauratie van de zandaak 'Door Gunst Verkregen', gebouwd in 1910 en uitgerust met zelflos- en zijschroefinstallatie.

Braderie

Op de braderie van 17 juni werden gedurende de dag unieke bladwijzers uitgedeeld ter aankondiging van het Historisch Festival Werkendam op 10 september.

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Korte lezing Inlooppunt

Op vrijdag 1 juli bestond het Inlooppunt één jaar en kreeg de vereniging een verzoek voor een korte 'historische' presentatie. Namens de vereniging heeft Bas voor den Dag een powerpoint presentatie in d'Altenaer verzorgd over ds. J.P. Kerkhoff, die de Hervormde Gemeente diende van 1840 tot 1883.

Historisch Festival Werkendam / Open Monumentendag

Passend bij de iconen die centraal stonden op Open Monumentendag, was de Hoogstraat hét icoon op 10 september. Op deze dag vierden we het 25-jarig jubileum van de vereniging met het Historisch Festival Werkendam. De 15 banners met interessante informatie over panden of personen werden in alle vroegte neergezet, terwijl het bordes, dat door Cees van den Heuvel, Jenne Schouten, Teus voor den Dag en Wim van den Heuvel op vrijdagavond al in elkaar was gezet, aangekleed werd met een guirlande. Het bordes werd geschilderd door Teus Verhoeven.

De dag werd feestelijk geopend door burgemeester Yves de Boer, compleet in jacquet en hoge hoed. Na de toespraak van voorzitter Kees Vreeken vertelde de burgemeester drie spannende verhalen.

De visbakkers Henk Versluis, Wim de Vries en Guido Maasdam installeerden zich vooraan op de Hoogstraat en de gehele dag was het druk aan de verkoopkraam, beheerd door Ans Maasdam en jeugdige hulp. Tegenover de visbakkers kon bij het Visserijmuseum Woudrichem het zeil naaien, netten boeten en touw slaan bekeken worden.

De Barbiers van Sevilla, Siebren Zwaan en Jaap Westerhout, gaven prachtige voorstellingen 'Figaro'; naast knap zang- en acteerwerk ook erg ludiek.

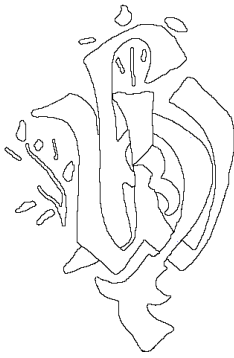
Verhalenverteller Bas voor den Dag kon alles vertellen over d'n brijhapper bij de Gruttenbrijsteeg en even verderop vertelde Thera van den Heuvel bij de Dorpspomp kleine verhaaltjes in dialect, afkomstig uit eerder gehouden Wèrrekendamse dictees. Tussen de vertelmomenten speelden muzikanten Ad Vos en Piet Vos er lustig op los.

Marina Kieboom opende de voormalige bakkerswinkel en exposeerde daar allerhande oud materiaal. In de achtergelegen ruimte werden unieke films vertoond. Verhalenverteller Marcel Vaandrager vertelde prachtige verhalen en interessante informatie over steenkool, gezeten op 'de ijzeren hond' van oliehandel Kieboom.

Langs verschillende banners kwam de bezoeker vervolgens op het Merweplein, waar theatergroep YrroS! improvisatietoneel speelde, met als thema het harde bestaan van de vriend- en buitenafwerkers. In de koffiekraam naast het toneel stonden Liesbeth en Peter Kraaijeveld, Christien Los en Tinette voor den Dag paraat om iedereen de hele dag van drinken en eten te voorzien.

Ter hoogte van de oude praktijk Mijnlieff hield tandarts Alain Tijs weer spreekuur, gelardeerd met herinneringen van Werkendamse patiënten. Op het bordes vertelde wethouder Machiel de Gelder over de rijke Jan Ammon. Ook bij het bordes kon de bezoeker zich in historische kledij kleden, waar door jong en oud gebruik van werd gemaakt. Iedereen werd professioneel op de foto gezet door fotograaf Ton Visser. In De Ontmoeting was een expositie te bekijken van architect Bottenberg, die vele panden in Werkendam ontworpen heeft.

Hannie Visser alias Margaretha Ridderhof nodigde politiek coryfee Toontje Sprenger uit in haar winkeltje en zowaar kwam Toontje een hoedje passen. In de etalage van Van Toor werd de film 'Verre verwanten' getoond, in de Kruisstraat gooide Liewe Damminga de deuren van de smederij open en Aart Nobel zette een oude motor met zijspan buiten. Net als een aantal andere winkeliers had hij een in het thema passende etalage.

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

De deuren van de Hervormde Dorpskerk gingen ook open. In de kerk lieten organisten Jaco van de Werken en Aldert van Hoornaar mensen kennis maken met ds. Groenewegen en zijn 'Lofzangen Israëls'. Tot grote blijdschap van het jubileumcomité was het deze dag stralend weer. Een inschatting over het grote aantal bezoekers is lastig te maken, maar de hele dag was het gezellig druk. Natuurlijk was deze dag niet mogelijk geweest zonder de enthousiaste inzet van veel vrijwilligers en de sponsoring door het Werkendamse bedrijfsleven, Erfgoed Altena, het Prins Bernhard Cultuurfonds en de gemeente Werkendam.

Filmavond

Op 27 december werd weer een filmavond gehouden, die druk werd bezocht. Ook dit keer werden films van stichting De Binnenvaart vertoond: 'Het leven aan en op de Jenisej', over de binnenvaart in Nederland tussen 1915 en 1955 en over de haven van Rotterdam in 1925.

Publicaties

De vereniging bracht zelf dit jaar geen publicaties uit, ons bestuurslid Thera van den Heuvel werkte wel mee aan het boekje 't Is schaand vûr de miense' van Cees de Gast. De bijdrage bestond uit drie gedichten: De griendkêêt, Dûrrep aon de rivier en Dun aoi.

Bestuurlijk

Het bestuur kwam negen keer bij elkaar om te vergaderen. Het jubileumcomité kwam 13 keer bij elkaar. Ook werd tweemaal vergaderd met het bestuur van de Stichting Monumentenbehoud.

Het werk van de commissies

Commissie Onderzoek en Documentatie

Commissie Genealogie

Verslag van de werkgroep: De werkgroep Onderzoek en Documentatie bestaande uit: Ina Holster, Rina Kant, Jan Visser, Martin Boot en Ad Paans is in het jaar 2016, 16 keer bijeen geweest.

Ina, Rina en Jan hebben zich beziggehouden met het archiveren van de rouwadvertenties die in ons bezit zijn. Daarbij moeten we zeker niet vergeten de bijdrage van Govert Noorloos, die deze allen heeft gescand, zodat zij digitaal beschikbaar zijn. Martin en Ad hebben zich beziggehouden met de in ons in bezit zijnde pasfoto's van rond 1940 en zijn daarbij de nodige gegevens aan het zoeken. De open maandagavonden werden regelmatig door leden en niet-leden bezocht.

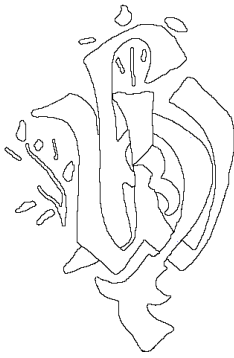
Commissie Archivering

Nieuwe aanwinsten

Dit jaar mochten we weer een aantal boeken, foto's en klein materiaal ontvangen, waarvoor wij de gevers dankbaar zijn. Bij toeval konden we ook historisch materiaal van wijlen tandarts Mijnlieff op de kop tikken.

Vacature Archivering

Nog altijd zijn er voor de commissie Archivering vacatures en is dringend invulling gewenst.

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Commissie Bibliotheek

Verslag van de beheerders: In het voorjaar 2016 hebben Govert Noorloos en Nel van As samen de bibliotheekkasten schoongemaakt. Daarbij hebben zij aantekeningen gemaakt van boeken die ontbraken in de bibliotheek. Teus voor den Dag en Nelly Doeland hebben de taak op zich genomen om de bibliotheek te gaan beheren. Aan de hand van de aantekeningen van Govert en Nel zijn Teus en Nelly aan de slag gegaan om de boeken die al langere tijd uitgeleend zijn weer terug te vragen bij de betreffende personen. Dat is deels gelukt, er zijn nog een aantal boeken al langere tijd uitgeleend en nog niet terug zijn gebracht.

Commissie Website en Public Relations

De ingeslagen weg op gebied van PR werd vervolgd. Gebruik wordt gemaakt van sociale en papieren media, facebook, twitter, reclameschermen bij ondernemers en natuurlijk via onze eigen website. Michel Kraaijeveld, die de website ontwierp, werd onze webmaster.

Commissie Effe Lùstere

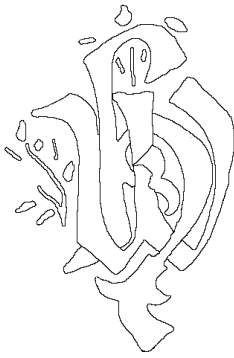
De redactie van Effe Lùstere wordt gevormd door Hannie Visser-Kieboom, Thomas Westerhout en Kees Vreeken. Afgelopen jaar verscheen, vanwege het dubbeldikke jubileumnummer, de periodiek twee keer. Jaarverslag van de redactie: Voor de redactie van Effe Lustere was 2016 een spannend jaar. In 2015 besloot het bestuur om de uitgave van ons ledenblad professioneel op te pakken. In april 2016 rolde zo het eerste exemplaar 'van de persen'; een kleurrijke uitgave waarin vooral de foto's veel beter tot hun recht kwamen. Maar ook met mooie verhalen over het hertenkamp en Puck Sigmond, de eerste vrouw in Brabant achter het stuur. Het proces van verhalen inleveren bij de redactie tot het drukkbaar maken van het ledenblad was nog wel een hele klus en verliep zeker niet vlekkeloos. Maar de reacties op het blad waren positief, daar konden we als vereniging mee voor de dag komen. In november verscheen de tweede uitgave, nog kleurrijker dan de eerste. En met de vele foto's van onze jubileumdag op 10 september een echt bewaarexemplaar. Ook de verhalen in die tweede uitgave waren geheel gewijd aan het 25-jarig bestaan van de vereniging.

Commissie Beheer Andries Visser-huis

Beheerster Liesbeth Kraaijeveld houdt het huis schoon en ook verschijnen de mooiste (bloem)stukken op de tafel. Samen met haar man Peter worden ook grotere projecten aangepakt. Het aangebrachte ventilatiesysteem wordt binnenkort, afhankelijk van het weer, aangesloten op het dak. Het systeem zal het vochtgehalte in het archief op een keurig peil houden. In het archief is ook een 'leestafel' neergezet, zodat documenten meteen daar kunnen worden ingezien en niet alles naar boven gebracht hoeft te worden. Het archief zal nog wat geordend worden en de nieuw getimmerde kast wordt nog geverfd. Gastvrouwen en -heren verzorgen de ontvangst op zaterdagmorgen en ook dragen zij zorg voor verkoop van materialen.

Commissie Tuin en Onderhoud

De commissie Tuin en Onderhoud, bestaande uit Gerrit den Hollander, Annie Nap en Liesbeth Kraaijeveld, houdt de tuin en het straatwerk rondom het huis keurig bij. De buxushaagjes bleven door tijdig ingrijpen gelukkig gespaard voor de vraatzuchtige mot.

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Commissie Bezorging en verzending

De Effe Lùstere wordt, net als uitnodigingen en contributieverzoeken, altijd trouw rondgebracht door enkele leden van de vereniging. Coördinator is Jan Visser. Hij wordt geassisteerd door K. Groeneveld, B. voor den Dag, E. van Heukelum en C. Los. Zoveel mogelijk worden uitnodigingen en overige correspondentie (m.u.v. Effe Lùstere) digitaal verzonden.

Monumentencommissie

Vertegenwoordiger in de Monumentencommissie namens onze vereniging is Valentine Wikaart-Derkzen. Zij meldt: De commissie komt iedere zes weken bij elkaar. De portefeuillehouder namens de gemeente is inmiddels alweer veranderd. De komende tijd worden de begraafplaatsen geïnventariseerd. Verder staat een samenvoeging van de diverse monumentencommissies op het programma, waarbij het hoge ambitieniveau van de gemeente Werkendam niet gedeeld wordt door de andere partners.

Tot slot

Het was prachtig om met zovelen ons 25-jarig jubileum te vieren! Dit jaar zal weer in het teken staan van 'gewone' activiteiten en het uitbrengen van publicaties. Niet in het minst het jubileumboek 'Werkendam en haar inwoners rond 1940', met pasfoto's van dorpsgenoten uit het begin van de Tweede Wereldoorlog.

Corine Koek-Maasdam
secretaris